

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 21.10.2016.
COM(2016) 667 final

2012/0179 (COD)

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE
EUROPSKOM PARLAMENTU**

na temelju članka 294. stavka 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

o

**stajalištu Vijeća u pogledu donošenja uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o
utvrđivanju posebnih uvjeta za ribolov dubokomorskih stokova u sjeveroistočnom
Atlantiku i odredaba za ribolov u međunarodnim vodama sjeveroistočnog Atlantika te
stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2347/2002**

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE
EUROPSKOM PARLAMENTU**

na temelju članka 294. stavka 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

o

stajalištu Vijeća u pogledu donošenja uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju posebnih uvjeta za ribolov dubokomorskih stokova u sjeveroistočnom Atlantiku i odredaba za ribolov u međunarodnim vodama sjeveroistočnog Atlantika te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2347/2002

1. KONTEKST

Datum slanja prijedloga Europskom parlamentu i Vijeću (dokument COM(2012) 371 final – 2012/0179 COD):	19. srpnja 2012.
Datum mišljenja Europskog gospodarskog i socijalnog odbora:	13. veljače 2013.
Datum stajališta Europskog parlamenta, prvo čitanje:	10. prosinca 2013.
Datum slanja izmijenjenog prijedloga:	24. listopada 2016.
Datum donošenja stajališta Vijeća:	18. listopada 2016.

2. CILJ PRIJEDLOGA KOMISIJE

Dubokomorskim ribolovom u sjeveroistočnom Atlantiku djelomično dominiraju tradicionalne obalne flote (Portugal) i velike nomadske kočarice (Francuska, Španjolska). Sveukupno dubokomorski ribolov čini oko 1 % iskrcavanja iz sjeveroistočnog Atlantika. Dio ribarskih zajednica u određenoj mjeri ekonomski ovisi o dubokomorskom ribarstvu. Ribolov se odvija u vodama Unije i u međunarodnim vodama reguliranim sporazumima pod okriljem Komisije za ribarstvo sjeveroistočnog Atlantika (NEAFC).

Dubokomorski stokovi jesu riblji stokovi ulovljeni u vodama izvan glavnih ribolovnih područja epikontinentalnih pojaseva. Raspoređeni su na kontinentalnim padinama ili su povezani s podmorskim planinama. Ribolovom dubokomorskih vrsta tek se od 2003. temeljito upravlja u pogledu ribolovnih mogućnosti (ukupni dopušteni ulov i najveći ribolovni napor). Prije toga razvoj ribarstva uglavnom je bio nereguliran i djelomično je pokazivao tipične simptome problema ribolovne utrke („race to fish”), što je dovelo do osiromašenja stokova.

Uredbom Vijeća (EZ) br. 2347/2002¹ određeni su posebni uvjeti pristupa i s njima povezana pravila za ribolov dubokomorskih stokova. S vremenom se, međutim, pokazalo da su te mjere nedovoljno ograničenje i da se njima više ne može osigurati održivo upravljanje stokovima. Osim toga, njima nije riješen problem značajnih štetnih utjecaja na osjetljive morske ekosustave.

¹ Uredba Vijeća (EZ) br. 2347/2002. o određivanju posebnih uvjeta pristupa i s njima povezanih pravila za ribolov dubokomorskih stokova (SL L 351, 28.12.2002., str. 6.)

Opća skupština Ujedinjenih naroda donijela je 2007. i 2010. rezolucije 61/105 i 64/72, kojima se poziva države i regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom da osiguraju zaštitu osjetljivih dubokomorskih ekosustava od utjecaja ribolovnih alata za pridneni ribolov, kao i održivo iskorištavanje dubokomorskih ribljih stokova.

Mjere NEAFC-a u području dubokomorskog ribolova koje su donesene i prenesene u pravo Unije uključuju zabranu jednostrukih mreža stajaćica, zatvorena područja kako bi se zaštitilo pridnena staništa koja predstavljaju glavne izvore bioraznolikosti (osjetljivi morski ekosustavi), uvođenje ograničenja ukupnog godišnjeg ribolovnog napora i mapiranje postojećih ribolovnih aktivnosti u cilju provođenja procjene učinka na okoliš o kojoj će ovisiti buduća ribolovna aktivnost.

Opći je cilj prijedloga u najvećoj mogućoj mjeri osigurati održivo iskorištavanje dubokomorskih stokova i smanjiti utjecaj dubokomorskog ribolova na okoliš te poboljšati bazu podataka za znanstvene procjene. Sve dok podatci i metoda ne dosegnu razinu dovoljnu za upravljanje na temelju načela najvećeg održivog prinosa (MSY), ribarstvom se mora upravljati na temelju predostrožnog pristupa upravljanju ribarstvom.

Da bi se smanjio razarajući učinak na morski ekosustav, prijedlogom se predviđa postupno ukidanje upotrebe pridnenih povlačnih mreža (koća) u tom ribolovu jer su one najštetnije za osjetljive morske ekosustave i uzrok su visoke razine neželjenog ulova dubokomorskih vrsta. Prijelazna ograničenja usidrenih jednostrukih mreža stajaćica u ribolovu na dubinama većima od 600 m i na dubinama od 200 do 600 m trebala bi biti popraćena zabranom ribolova dubokomorskih vrsta.

Kako se prijedlogom predviđa postupna zabrana pridnenih ribolovnih alata, on ne uključuje konkretne mjere za sprječavanje značajnih učinaka na osjetljive morske ekosustave (VME) ni zatvaranja područja gdje postoje takvi ekosustavi.

U prijedlogu je razmotrena i mogućnost pojednostavnjenja sustava upravljanja za te stokove, kojima se trenutačno upravlja s pomoću dva instrumenta: ograničenjima ulova i ograničenjima kapaciteta/napora.

Valja napomenuti da je od Komisijina prijedloga do danas došlo do daljnjeg razvoja pravnog okvira: provedena je reforma zajedničke ribarstvene politike (ZRP), a 1. siječnja 2014. na snagu je stupila nova „osnovna uredba²”.

3. KOMENTARI O STAJALIŠTU VIJEĆA

3.1. Opće napomene o stajalištu Vijeća:

Stajalište Vijeća odražava politički dogovor postignut između Europskog parlamenta i Vijeća 30. lipnja 2016. Komisija podržava taj dogovor.

3.2. Izmjene Europskog parlamenta u prvom čitanju:

Tijekom pregovora Europski parlament je revidirao svoje stajalište zbog promjena u pravnom okviru i donošenja nove zajedničke ribarstvene politike. Stoga se stajalište Europskog parlamenta zauzeto u prvom čitanju 10. prosinca 2013. smatralo manje važnim za pregovore.

3.3. Nove odredbe koje je predložilo Vijeće i stajalište Komisije o njima:

² Uredba (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ (SL L 354, 28.12.2013., str. 22.).

Europski parlament i Vijeće bili su protiv postupnog ukidanja pridnenih ribolovnih alata za lov na dubokomorsku ribu. Složili su se, međutim, o zamjenskim mjerama te o drugim mjerama očuvanja u cilju zaštite osjetljivih morskih ekosustava. Tekst je zato znatno izmijenjen kako bi se unijele sljedeće mjere u skladu s postignutim političkim dogovorom:

- Uvode se dvije vrste odobrenja za ribolov: odobrenja za ciljani ribolov za plovila koja iskrcaju više od 8 % dubokomorskih vrsta nakon bilo kojeg izlaska u ribolov i barem 10 tona u predmetnoj kalendarskoj godini; i odobrenja za ribolov s usputnim ulovom za plovila koja imaju usputne ulove dubokomorskih vrsta. Na plovila koja imaju odobrenje za ribolov s usputnim ulovom primjenjuje se fleksibilnost od 15 % povrh 10 tona.
- Ograničavanje ribolovnog kapaciteta na temelju kapaciteta plovila koja su iskrcavala više od 10 tona dubokomorskih vrsta u razdoblju 2009. – 2011.
- Ograničenje ciljanog dubokomorskog ribolova na područje gdje se ciljani dubokomorski ribolov obavljao u razdoblju 2009. – 2011., to jest prije nego što je prijedlog Komisije podnesen (područje ekološkog otiska).
- Za istraživački ribolov izvan područja ekološkog otiska provest će se procjena učinka. Komisija će uvjete za takav ribolov utvrditi provedbenim aktima. Trajanje istraživačkog ribolova bit će ograničeno na najviše jednu godinu i odobrenje će se moći produljiti samo jednom.
- Obveza za plovila da prijave susrete s osjetljivim morskim ekosustavima na dubini većoj od 400 m i da se pomaknu na drugo ribolovno područje barem 5 nautičkih milja dalje od područja susreta.
- Zabrana dubokomorskog ribolova pridnenim povlačnim mrežama na dubini većoj od 800 m ispod morske površine.
- Zatvaranje područja s osjetljivim morskim ekosustavima za dubokomorski ribolov pridnenim ribolovnim alatima na temelju procjene učinka i prijavljenih susreta. Ta će se mjera provesti donošenjem provedbenih akata Komisije na temelju znanstvenih savjeta.
- Primjena strožih odredaba o nadzoru kao npr. ograničenje prekrcaja, izvješćivanje u stvarnom vremenu o iskorištenju kvota, pojačano praćenje netočno prijavljenih ulova, konkretni programi kontrole i inspekcija, viši multiplikacijski faktor za prelov, mogućnost da Komisija donese hitne mjere itd.
- Obveza iskrcaja ulova dubokomorskih vrsta u količini većoj od 100 kg samo u za to određenim lukama i zahtjev za obavješćivanje o namjeri iskrcaja barem 4 h prije iskrcaja, a za plovila duljine do 12 m barem 1 h prije iskrcaja.
- Povlačenje odobrenja za ribolov na najmanje 2 mjeseca u slučaju neispunjavanja uvjeta navedenih u odobrenju za ribolov u pogledu upotrebe alata, područja ribolova i ograničenja ulova te zbog neispunjenja obveze ukrcaja promatrača.
- Konkretnije odredbe o prikupljanju podataka i pokrivenost promatračima od barem 20 % za specijalizirana plovila koja upotrebljavaju pridnene povlačne mreže i usidrene jednostruke mreže stajačice te barem 10 % za ostala plovila. Odredbe o pokrivenosti mogle bi se mijenjati na temelju znanstvenih savjeta postupkom suodlučivanja.

- Prethodno navedene mjere primjenjive su u vodama EU-a i na određenim područjima u nadležnosti CECAF-a u kojima love plovila iz EU-a. Na području nadležnosti NEAFC-a nastaviti će se primjenjivati postojeće odredbe o odobrenjima za ribolov, određenim lukama i prikupljanju podataka. I na području nadležnosti NEAFC-a primjenjivat će se povećana pokrivenost promatračima od 20 %.
- Procjena učinka mjera četiri godine nakon stupanja na snagu uredbe kako bi se utvrdilo u kojoj su mjeri ciljevi postignuti.

Kompromisni tekst znatno odstupa od izvornog prijedloga Komisije iz 2012., ali u skladu je s novim pravilima iz nove osnovne uredbe i njime su predviđene dovoljne zamjenske mjere umjesto postupne zabrane pridnenih ribolovnih alata, osigurani uvjeti za sprječavanje znatnih štetnih posljedica na osjetljive morske ekosustave i utvrđeni bolji uvjeti za poboljšanje prikupljanja podataka. Komisija može prihvatiti sve te izmjene.

4. ZAKLJUČAK

Pravne službe i pravnici lingvisti Europskog parlamenta i Vijeća bile su zadužene provesti sve odgovarajuće prilagodbe teksta. Dobiveni dokument stoga predstavlja politički dogovor koji su suzakonodavci postigli 30. lipnja 2016.